

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Elogozna: rastko male stručni, a neologa sve poljoprivreda. Narodna poslovica.

Vjesnik štampan je 30.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskara J. Kumpotić i drugi, u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Istarski sabor.

VII sjednica.

Razne interpelacije.

(Konač.)

VI. Zast. dr. Luginja interpelira gleda kongres pravoslavnoga župnika Matićevića u Peroju, koju čemo doneti naknadno.

VII. Zast. Ventrella radi odštete solinaram u Kopru i Piranu.

Predni predlozi.

Pročitati su se takodjer slijedeći predni predlozi: zastupnika Anđrijevića gleda podpore Bašćenom otečenim nevremenom, te zast. Spinčića i Mandića gleda podpore stanovnikom občina Podgrad i Jelsane otečenim tučom i poplavom; (doneti čemo jih posebno). Zast. dr. Cleve za zaštitu latinakoga a proti staroslovenskom jeziku u crkvah.

Oba prva predloga bila su bez dalnjeg obrazloženja izrečena finansijskom odboru, da o njih izvesti i svoje predloge učini.

Mirovinska učiteljska zaklada. Zast. Bennati na ime školskoga odbora postavi a većina prima slijedeći predlog:

Visoki sabor nek izvoli odobrili obraću obče mirovinske zaklade za učitelje pučkih škola Istre za god. 1902. sa troškom od K 69.955 i sa jednakim prihodom, sastavljenim iz vlastitih prihoda od K 41.183 i iz prinosa iz zemaljske zaklade od K 18.800.

Obračun istarskoga zemljistoga vjereskijskoga zavoda za god. 1901.

Na predlog zast. Rizzi i na ime finansijskog odbora, odlučila je većina kako aliđi:

F O D L I S T A K.**Osmadeset godišnjici****dr. Dinka Vitezovića.**

Bijase noć, svud Istrom crna tama,
Tek jedna zvezda svjetila je sama
Na nebuh gore.

Ko predznak nove zore.
Sa te je zvezde sašla biela vila
Nad Twojom zibkom spustila je krila,
U čeće te poljubila malo

I tužnoj Istri svitati je stalo:
Kad Ti se digo na junačke noge,
Da naše pitas, kad si grmnoj jako:

Podigni glavu, izmučeni rode,
Podigni glavu, ti si dosta plakó

Mučenici pravi, raju bez slobode!
Na Twoj je poziv Hrvat glavu digo

U tužnoj Istri stresao je igó —
— Pa eto minu osamdeset ljeta

Što prvom Te je poljubile majka,
A Twoja glava staracka i sveta
Jos gleda kako danas brodi sajka
Po našem moru, Mo sokole nosi,

Na svaki uspjeh zjena ti se rosi
Od mlijja žarka, pa i od ganića

Ti prvi zreće našeg ukrasnica!
Gle, Istra, danas prvo bere, cveće
I lovorjem Ti ovjetjana glavu,

A rodna vila po hrvatsku leće
I cijelom řetu Twoju priča slavu!

Zadar. Rikard Katalinić-Jeretey.

1. Prima se na znanje izvještaj ravnateljstva zemljistoga vjereskijskoga zavoda markgrofije Istre, o njegovom djelovanju u god. 1901.;

2. Odobrava se obračun istoga zavoda za god. 1901., koji se zaključuje u računu koristi i šteta, obče zaklade sa čistom koristi od K 26.082, i u ratunu bilance obče zaklade sa aktivom od K 9.361.580, i sa jednakim pasivom, a u računu bilance pričuvne zaklade sa aktivom od K 569.050, što predstavlja stanje iste zaklade.

Kod toga predmeta govorio je zast. Stanger, prigovarajući kako uprava tog zavoda skrajno pristrano postupa osobito u Voloskom kotaru.

Imenovanje ravnatelja vjereskijskoga zavoda.

Na predlog istoga izvještaj finansijskog odbora odlučuje se:

da se dosadanje ravnatelja vjereskijskoga zavoda dra. Andriju Amoroso imenuje i nadalje ravnateljem na temelju ugovora s njim sklopljenoga dne 17. decembra 1887. i da zemaljski odbor produži odnosni ugovor.

Za taj predlog glasovala je samo većina G. Amoroso poznati rovar proti hrvatsko-slovenskom narodu u Istri, je tako osiguran i za nadalje, stalno do svoje smrti za poticanje 5000 K godišnjih iz zemaljskih sredstava.

Za izborni red premačku.

Na to se je razpravio predlog zast. Bartoli i drugova (potaknut po zast. Luginji) za promjenu izbornoga reda koli pokrajinskog koli občinskog.

Tim predlogom naložilo se je zemaljskom odboru da u buduće predloži saboru:

1. novi izborni red zemaljski prema načelom:

Zivjetaj talijansku Viktoru Cara Enimu,
član na glavnoj skupštini „Družbe sv. Cirila i Metoda“ dne 12. junija 1902.
(Nastavak)

Tu je tek u krunipom potezima ocrtan rad našega ravnateljstva. Nego ono je kroz prošlosti upravo godinu stvorilo i ovršilo više zaključaka. Ono je i kroz tu godinu podupiralo više potrebnih dijaki koji su se posvetili učiteljakom stališta, a podupiralo je i neke pomoćne škole kao one u Novakiju kod Motovuna, u Moustriju i Loporku, i u občini nije se oglasilo nijednom glasu, nijednom pozivu gdje je moglo sajetom ili tvorom biti na pomoći u promicanju putke prosvjete u Istri. Molbe, podneseći, izvješća, odluke i svakovrsna pisma zasjecajući u sve grane družbina djelovanja po vremenu su se tako uzimajući, da je ravnateljstvo bilo prinduđeno podvostručiti broj svojih odborskih sjednica, tako da ih je od lanjake gl. akupmine do danas bilo u svemu 25.

I tako se lanjska godina primicala svome izmaku a naša je družba sva istrenjena i nekud kao onemogla očekivala nastup nove godine, gdje će opet oživjeti i novom magom prijetiti uz rad.

da se uvede V. kurija;
da se proširi izborno pravo također u četvrtou i trećoj kuriji tim, da se dade pravo glasa ljudem sa manje poreza nego li je to slučaj do sada bio;

da se uvelike pojednostavi, možda i tim pomnozi, da se uzme u obzir osim zemljistoga poreza također druge izravne poreze;

da bude glasovanje, izravno, u svih pet kurija, uistmeno u V. i IV. kuriji, sa tajnim listići u ostalih kurijsih;
da budu pojedini izborni kotari V. IV. i III. kurije pravilno jednoimeni;

da se uzme u obzir povećan broj stanovništva, naročito u gradovima;

da se jasno ustanovi pravila izbornoga postupka;

da bude kod izb. listina također prvi put postupak reklama.

Nadalje sadržaje predlog zahtjev, da se promjeni i uređi občinski izborni red od 10. jula 1863.

Taj predlog obrazložio je u podujem govoru zast. Bartoli.

Zast. Spinčić tako izjavio je, da će saboraka manjina u glavnom glasovati za predlog i ujedno učinio primjelje raznim točkam, prema kojim bi se imalo napraviti izborne redove, ako se hoće, da se bude posvema pravedno prema slojivom pučanstvu pokrajine.

Govor zast. Spinčića doneti čemo posebice u ujedno predpostaviti u cijelosti sve točke predloga.

Predlog je bio jednoglasno prihvoren.

Zemaljski proračun za g. 1902.

Izvestitelj dr. Buba, čita u imu finansijskog odbora obširno izvješće o zemaljskom proračunu za god. 1902. sa predlogom:

Nego upravo u to puče glas, da se je talijanska „Lega“ ugnježdila u Štokovcima — občini Sanvičenti — kotar Pula. Ta nas je vist vanredno porazila. Mi smo naime bili utančili s Perkovićem — Rajonjou posjednikom u Štokovcima — Rajonju, usliđeći koje bi on preudes jedan kat svoje kuće u školske svrhe, a mi da čemo mu za to plaćati izvjesnu mjesecnu najamninu.

I odista — nekoliko vremena za tim primili smo glas, da su prostorije namijene tamošnjoj našoj školi već posvema uredjene, i mi smo s mjestima upravili na c. k. kr. kot. sk. veće u Puli molbu, da bi isto odspalo u Štokovce komisiju koja bi pregledala napomenute prostorije. Komisija se je o školskoj dvorani izjavila da stois povoljno, tako da nije trebalo no namijestiti očitelja — pa da se započne, kada u pravou u to stigne nam vist, da nas je „Lega“ spodbila. Naše se je ravnateljstvo na to požurilo, da sazna što je na stvari, i nakon nekoliko dana doznao, da „Lega“ nije još u posjedu one školske zgrade u Štokovcima, ali da je stupila u pregovore s Perkovićem u svrhu, da istu zgradu od njega izkupi. — Perković je bio do duše i nama učinio po-

izlazi svakog utorka i petka
a početku.

Netiskani dopisi se ne vreduju, a ne podpisani nemaju, a ne održani nemaju vrijednost.

Predplate se poštarskom stoj: 18 K u obče, 1 na godinu
6 K za sejake, 1 na godinu
ili K 6/—/ god. K 3/—/ na

pol godine.

Ivan carvinci vise poštarske.

Plaća 1 utrošak se u Puli.

Počasni broj stoji 10 K, zaostali 20 K, kolik u Puli, tolik u svim mestima.

Uredništvo i uprava nalaze se u „Trstiji J. Krmotić i dr. (Via S. Stefano),“ kamo neka se naslovjava sva pisma i pred-

plat.

I. Odobrava se proračun zemaljske zaklade za godinu 1902:

- a) sa potrebom od K 1.460.243
b) sa pokrićem 502.845

i sa manjkom K 937.398

II. Za pokriti ovaj manjak uvajaju se u čitavoj Istri tečajem god. 1902:

- a) namet od 55% na sve erane izravne poreze i od 45% na sve izravne osobne namete, izuzev one, koje izključuju zakon od dne 24. junija 1898. Z. L. O. P. br. 20 sa približnim prihodom od K 540.731;

b) namet od 100% na erarsku potrošarinu na vino i meso sa približnim prihodom od K 344.100;

c) zemaljsku pristojbu neodvisnu od potrošarine od K 30.600 za svaki hektolit pivo točene na malo, sa približnim prihodom od K 41.967.

III. Za poravnanje daljnje manjka od K 30.600, opunovlaže se zemaljski odbor, da se posluži svatom od 30.600 od onog iznosa, što će se oživovtoriti pod naslovom aktivi preostaci od prošlih godina.

U glavnoj razpravi priglaši se za reč zast. Kozulić, koji navede razloge proti predloženom proračunu te izjavi u imu saborske manjine, da će ona glasovati proti predloženom proračunu.

Pošto je bila doba dobrahno odmakla, prekinut predsjednik sjednicu te ureće buduću, za utorak u jutro t. j. dne 15. o. mj. u 9 1/2 sati.

Dopisi.

Omiš, 9. srpnja 1902. Ove godine proslavismo blagdan S. Apostola Cirila i Metoda izvanrednim slavljem. Omiš ne pamti slične svecanosti. Već u oči blagdana ovio se cito Omiš trobojnim zastavam

nudu, da kupimo napomenutu zgradu, jer da ga na prodaju iste sili njegovo lošu imuntheno stanje, no pošto se je i naša družba bila već dobrano istrošila, to se naše strane nije moglo ni misliti na odkup Perkovićeve kuće, već mu se je probolio, da mu je družba pripravna predužiti nešto, time se bi mogao izvuci iz duga. Ali kako smo kasnije doznali, taj dug je bio izdašan, a vjerovnik — vjerski zavod u Poreču grozio, se s krajnjim sredstvima. Time je družba bila bacena u alternativu ili kupiti, odnosno zgradu ili postupiti je „Legi“, da s njom raspolaže. Još smo bili na vrieme, da ovo potonje osuđimo, ali odkuda? time? kad je i nama ponestalo sredstava? Družba ima 12 učitelja, koje treba plaćati, družba ima i drugih upravnih troškova — ona ima u Vlakovom na Labinjinstini školu, koja se upravo sada dogradila a za podmirenje svega toga družbi treba novaca, za to joj se na neko vrieme treba čuvati inih većih troškova. Ali Štokovići su točka od velike važnosti za celu Sanvičensku občinu, koja se na žalost još i sada nalazi u tudijskim rukama. — Ugojezdi li se tamo talijanska škola — zarazit će nam dio najdiščega i najboljega naroda občine. A što je gore

Langomida: hrvati ne prestano gruvati; u većer kuce se razsvjetlise, umjetne vatre se paliće; okolo stojeca brda puna krijeva dječina, ingledani.

Citalo se u transparentima raznih novina, među kojima i vredna novost: Sveti braća stazom — koji nisu sestre — naši Apostoli — S. Ciril i Metoda. Solunskoj braći — koja nas privode — Hrvatskoj vjeri — Sveti!

Na dan svetkovine mužari regim je trčom navještali vedeće; zvona zvella; na svadbenju lica čitači su zadovoljstvo. U seli jutrom bjeđeđana naročita svećana sveta misa u glavnoj crkvi starohrvatskim jezikom, praćena pjevanjem pobožnih hrvatskih pjesama uz pratnju orgulja, koje je svirao občinski blagajnik Lucij Perojević, a kojoj prisustvovala množina sveta. Posle 9 sati aliđeo je otvor podružnice Sv. Cirila i Metoda za Istru. Otvorio ju je blagajnik Perojević, koji je držao otvorni govor, označiv pobjeg koja nam prijeti, otrsav stanje braće u Istri, te cilj i zlobnost Legi i svetu svrhu koju ima Družba Sv. Cirila i Metoda, koju svaki hrvatski rodoljub dužan je svim silama podpmogati. Onog dana upisano je jedno 80 članova sa ukupnim godišnjim prinosom od 300 kruna. Slavlje je teklo u redu nije bilo opazit mani ni najmanje smutje. Nade je, da će se još članova upisati, a podpuno se uzdamo, da će se u maleni Omis ugledati i ostala oveća i manja mjesta naše Dalmacije, te da će hrvatski rodoljubi uznastojati, da se tim više proširi spasosnošta Družba Sv. Cirila i Metoda. Eto imena darovatelja i članova koji uplatile članarinu: Darovaše: Brkanović dr. Antun K 2, Marušić Josip 1, Vukušić Josip 2, Marjan Stanić 1, Dragutin Stanić 1, Sirović Vjekoslav 1, Lozančić Petar 1, Franceschi Petar 2, Franceschi pop Jere 2, Stanić Ivankrtitelj 3.

Uplatiše članarinu: Pavlović Antun K 25, Buč Vicko 12, dr. Ante Brkanović 20, Franceschi Petar 12, Ljubetić Pijo 12, Franceschi Ivan Ivanov 5, Zavoreo Antun 8, Franceschi Vjekoslav 2, Popović Antun 1, Vela Mate 1, Škrivanec Jeronim 5, Gojsalić Pave 1, Vjekoslav Sirović 5, Perojević Lucij 2, Marušić Petar Stjepanov 5, Stanić Ivan Jakovljev 1, Franceschi Radoš 5, Radčić Andrija 1, Franceschi Ivan p. Franja 2, Novak Niko 2, Kuzmanić Ivan 2, Vukasović Josip 1, Franceschi Kruščić 3, Grubisic Ivan Ivanov 1, Benković Petar 3, Kuzmanić Dinko 1, Marušić Lovro 2, Stanić Marjan 3, Filip pop Mimica 5, Bratilo Toma 1, Katurić Jakov 1, Mimica Antun 1, Minderović Antun 1, Tomasević Mirko 1, Topić Marko 1, Martić Mate Pankić 1, Kovačić Andrija 1, Juraj Veštić 2, Ćipečić pop Filip 2, Ćećuk Antun 1, Vojnović Filip 1, Bulić Petar p. Jakova 1, Trua Ivan 1, Grubišić Antun 10, Mimica Petar p. Ivana 1, Kuzmanić Šipan p. Lovre 1, Stanić Dragutin 3, Lozančić Petar 1, Biškupović Ivan p. Ante 2.

otetaz se nije moglo. Trebalo je da se bezodzvolno stvari bilo koji zaključak. I mi smo stvorili zaključak, u teži zaključak glasio je: Družba sv. Cirila i Metoda za Istru preuzimaju na sebe Perkovićevu zgradu u Štokovcima za svotu od 7000 K.

Kocka je pala — ali time je na naše Ravnateljstvo pala teška misao, mučna skrb i brija: Od kuda će se to namiriti. I naše Ravnateljstvo se je u tom teškom času obratilo negdje pred Božić na onoga, koji mu u takovim teškim prilikama može jedini da pomogne. Naše Ravnateljstvo se je obratilo na celi hrvatski narod, da se prigodom nove godine sjeti naše družbi, da joj udjeli „dobru ruku“. Mi su u molili, da se našoj družbi podieli taj dar, koji ona nije nikada tako trebala, kao što ga sada treba.

(Dalje istoči.)

Predlogi.

od hrvatsko-slovenskih zastupača postavljeni u zadnji sabori istaknute su sljedeće:

Za povećanje občinske budžete.

Zast. Antunović i dr. posljednji daci prešni predlog:

Dne 27. i 28. aprila i 5. lipnja održanog toplog redovnog sabora, za vrijeme kvarnerskog zaljeva, ali osobito u primorskoj mjestučkoj oblasti, na otoku Krku — prve na dohvatu proverbiljane senjske bubre — toliku stidbu i žalost, žestok sirove izloženjak, da je ovaj uzvilači silnu morskiju slatu, uslijed koje poginule dobrim dijelom usjevi i sve mladiće vinove loze — što je kraj prabilog prijašnjeg vremena bila ranije protjerala — tako, da je ovogodišnji rođ. vinove loze — najpočitljiviji izvor prihoda onog pučanstva posvema uništen.

G. kr. kot. poglavarstvo u Lošinju, kojemu je ta nedada bila prijavljena, dalo je po osobitom povjerenstvu razviditi stetu te je nade, da će se ljetos pučanstvu odpisati veći dio poreza.

Filokserom opustošene vinograde bilo je da je pučanstvo prepričavati, ali visegodišnje nezgode, návlastištu suša pak slabu cijenu vinu, umanjile prihode onih občinara; a u najviše doba rapidnog propadanja mornarice, nestaje im izvora privrede, tako da se pučanstvo, jur od prije oslabljeno i osiromašeno, uslijed ove najnovije nesreće nemže nikako u sanđanju okolnosti od sebe pomoći, pak očekuje da mu pokrajina u pomoći privodi.

Radi toga imaju podpisani čest postaviti sljedići prešni predlog: „Neka visoki sabor izvoli tim prije izdašnom novčanom svotom iz pokrajinskih sredstava priskocići u pomoć pučanstvu čitave mjestne občine Baska, na ublaženje žalostnih posledica prouzrokovanih mu napomenutim nevremenom.“

U formalnom pogledu nek se ovaj predlog uruči na izvještaj finansijskom saborском odboru.

Kopar, dne 5. jula 1902.

(Slijedi podpisi svih devet zastupnika.)

II.

Za podporu tutešu i povećanje četvrtinu stanovnikom mjestnih občina

Podgrad i Jelsane.

Zast. Spilić, Mandić i dr. predložio:

Obćenito je poznato, da među najsiromašnije pučanstvo Istre spada ono Podgradskoga sudbenoga kotara; i ne možda za to što neki bilo radino, nego za to što obilava na zemljištinu, na kojem usjevi slabu uspijevaju, i gdje je glavni dohodak voće, koje pak nedospjevaju u normalnih odnosajih za pokriće najnužnijih potreba, tako da bi i državne i pokrajinske oblasti imale raditi o tom, da onim stanovnikom svimi mogućim načinim do boljega stanja pomognu.

Ljetos pak su mnoge njih hrvatske nezgode stigle, da su njima već u projeku, za svu godinu, odnosno i za više godina, uzele nadu u redovite neznačne dohotke.

Dne 3. juna t. g. je oluja sa tučom poharala narocito u porečkim občinam Podgrad, Starad, Studenagora, Pavlica i Ratice mjestne občine Podgrad, i u porečnoj občini Brdo mjestne občine Jelsane, usjeve i voće. Žito unisteno je u njihovim predjeljima posve, tako da se ostanka moralo pokošiti, u drugih bar napoi. Voćke su tako oštećene, da neće biti dani dati nikakva ploda, a u slednjih godinama malo.

Taj prvoj ovogodišnjoj nesreti pridružila se je dne 10. juna druga, naime velika kiša, usjed koja bijahu doline poplavljene i susute pieškom.

Dne 17. juna pak potvrđuje tuča četiri druge porezne občine u mještanskoj občini Podgradskoj, naime: Rogarje, Huje, Gabrk i Erjavčić, u kojima mjestna občina potvrdila i učinila koliko zimski dan pokrije.

Na taj način povećanje budžeta neku podgranicu podižeći.

Visoki sabor nek se odluci.

1. Predlog dr. c. v. Vrana i dr. Šimonec odbor da će se u posljednjem redovnom saboru u državnoj vladini budžetu učiniti povećanje sredstava stanovnikom, četvrtinom mjestnim občinama, elementarnim raspodjelama, u porečnih občinama Brdo mjestne občine Jelsane, i u porečnim občinama Podbrdo, Štaran, Starad, Studenagora, Pavlica i Ratice, kao i onih Pregraje, Huje, Gabrk i Erjavčić mjestne občine Podgrad.

2. Ovaj predlog nek se ne temelju § 37. saborskoga pravilnika razpravi kao prešan.

Kopar, dne 10. jula 1902.

(Slijedi podpisi svih devet zastupnika.)

III.

U poslu ceste Klana-Paka i Kolnegata Klana-Studena-Retina.

Zast. dr. Laginja popratio je gornji predlog u tom predmetu koliko slijedi:

Visoki sabore! Predlog u poslu ceste Klana-Paka i kolnog puta Klana-Studenagora, od mene postavljen, glasi se u izvorniku ovako: Da visoki sabor odluci:

a) Predujmovi, sto jih je občini Kastvu za izgradnju ceste Klana-Paka da zemaljski odbor svojim odlukama od 1/4. 1887 br. 1278, 18/10. 1887 br. 5747 i 30/12. 1899 br. 6895, odredio 26/1. 1900 br. 717; imaju se znatrati i obraćunati kao prinosi pokrajinske zaklade k izgradnji spomenute ceste.

b) Zemaljski je odbor učinio, da doznači občini Kastvu, za pokriće troška već do sada izgradjenih dijelova i kog daljnji prinos k radnji što se ima još izvršiti između hektometra 20 i 40 ceste od A, i za izgradnje kolnog puta Klana-Studena-Retina (Kukuljani), daljni prinos od kruša 20.000 (dvadeset tisuća).

O toj cesti, visoki sabore, radi se već 30 godina i bila bi doba; da se nadje način, kako će se dovršiti posve spomenuta vrlo koristna djela.

Ovaj je sabor već prijašnjih godina, i čini mi se po dva puta, povoljno izjavio u načelu glediće ceste i pod imenom predujma, bila je občini Kastvu dana neka svota ali ne dostatna. Reći ću o tom predmetu nesto u kratko i to u talijanskom jeziku, neka bude svakom članu ovog visokog sabora ravno poznato, o tem se radi.

(Slijedi.)

Blaze inacijalni generali?

Jur. Bora je, zat?

Zat gra po, ovaj vracjine va blad.

Jur. Brane madice!

Jur. Ce, nijen beni pašat.

Sjećajte se
Družba sv. Cirila i Metoda
zr. Istre

Pogled po Primorju.

Šibenik - rovinjski kotar.

Učilišni jezik na c. kr. kot. mještanskoj suboti obdržava se, ali početkom svibnja, kada se učilište, sudac ustimačno ne pozna nekoga socijalista, postoji jedan. Sudac je bio g. Laskić.

Učilišni jezik je zahtijevao, neka se ga uči u mještanskom jeziku, nu osim da je učilište učinilo da pozvao nekog plesača za tumačaća. Budući je takođe plesač-muzičar, upita, da li poznaje temeljito hrvatski jezik, te da li je sposoban pronositi svaku hrvatsku riječ talijanski, a ovaj mu odgovorio, da nije, zahtijevao je sudac, neka sudac toga tumača odlje, jer može da će zapustiti dvoranu. Sudac je zadovoljio tumačku te učilištu svojim kolegom, — g. Šavo — koji poznaje hrvatski, neku bude tumačem. Učilište toga, što sudac nije znao hrvatski, izgubilo se dobrog pol maja u nista. Šta takva se nebi dogodilo, kada bi sudac poznavao jezik naroda, medju kojim stoji. Nu jer se radi o Hrvatinama, radi toga nikoga glava neboč, što je sudci nepoznao hrvatski. Tako se postupa sa hrvatskim strankama tvrtki. Dobje li slučajno kakav Niemac na sud, tada će gospoda sudci mapeti svu znanost u njenski te podvorići Niemcu u svakom pogledu bezpikorno, akeprem je ovamo Bog zna od kuda dolazio. Kako se postupa sa talijanskim strankama, bilo bi suvremenje ovde opisivati, uvaži li se, da su oni u c. kr. uređima privilegovana raca. Za Hrvate neima pravice niti u c. kr. uređima, oni se nemogu služiti jezikom, kojim jih je majka zadajila, akeprem za preodjeći u ovaj pokrajini. Kas takovi iznadu pravotu, neka je vlastište italijanske, koji poznaju njihov jezik. Sudac n. pr., koji nepoznaje jezika većine pučanstva u Istri, nije sposoban za svoju službu, nije na svojem mjestu. Pogotovo pak takođe, koji sam u zapisku izjavlja, da nepoznaje jezik pučaka, kojemu imaju i mada suditi jest ironija sudstva, jest pljueka u obraz božići pravde — jest ... divadsetog stoljeća! Za takvog suda nebi smjelo bili mjesto u Istri — zato i njime tim prije u Kalabriju!

Tuči diritto ugual! — Abbasso la maschera! Kad je u subotu na razpravi na c. kr. kot. sudu u Pali, tuženik, Hrvat po rodu i jeziku, zahtijevao da se njega hrvatski presuđa, zaviknuo je tuzitelj, koji se proglašuje socijalistom: „To je komedija!“ Taj socijalista je inače izobrazio čovjek i sam sebe ubrzo medju inteligencu, jer se s takvom i dram „Proletario“ od 28. letečega pise, „da ždi, da se svakog može porogivati sudicom te govoriti jezikom“ kojim ga je volja“ (u se im razumjeti, da je „Proletario“ ciljan u nasem slučaju na hrvatski jezik). Zahtijev tužnika, neka se „probla“ hrvatski, zove socijalistički „Proletario“, episodio scénico (nepristojna upričala) te pri tome zaboravlja, da smo u Austriji a ne u Arapskoj ili čak u Kini, kada piše, da bi mogao danas sutra zahtijevati Arapin ili Kinez, neka se i njima arapski dočišće kinezki govori. Ne, dragi „tovaris“, tomu nije računa. Ravnopravnost jezika vrisi u jednoj zemlji, samo za one narodnosti, koje prebivaju na okupu u dotičnoj pokrajini.

Ali nemojmo držati ni te naše „socijaliste“, ili, bolje rečeno, mještare „kondotiere“ za tako-luke, da ne bi oni znali, na što ciljuju. Sto i zato tako pišu: „Tutti diritto ugual“ (svakomu jednako pravo) viču oni iz svega gde, a kad hode Hrvat da to-u praksi uvede, onda zavrh to socijaliste, un far da bureštin! — komedijom, jezrenom otkrakejdom! — id.

Već dulje vremena opozivajući počinjima, da su vodje socijalista u svih talijanskih klici, skopram to-veli mace. Oni se ne voditi samo sa programom gospodarjujuće

čestitaju, ali u blizini su jedno
mjesto kojemu stvarno trede, a
također pod neodoljivim uticajem
ne moguće je.

Na vježbi s. i kr. velike mer-
tice Boški Radić piše, da će u velikim
časom mala vojska međusobne strici i Njeg-
ovskovo očiju i kralju Franjo. On
bi imao doći iz Pule, dne 31. srpnja u
Trst, gdje bi se ukrcao dne 1. septembra
e. g. na jutru "Roma".

Od 1. do 3. septembra vršili će se
vojske vježbe na polju, na kojima vojnici
na zapadnoj obali Jadranova mora. Dne
3. septembra odvijoviće se brodoglavje
i sve mreže te se dne 4. izvršiti vježba
časom kada će u Maloj Boškoj. Dne 4.
septembra kralji će brodovlje da izkra
vojnicu jezno od Pule u dne 6. septembra
preplaćati će car i kralj razme vojnicu
svode u Puli. Iste dan na veče rva-
titi će se u Puli u Boč.

Za te velike vježbe naskoro će zapo-
četi delaziti vojništvo. Tako dolazi ovog
četvrtka u večer prva satnija pješacke
pukovnije br. 87 iz Cetinja.

1. listopad 1901. godine. Dvojite?

Da! — Prvu nedjelju iz sv. Jakova, u
Medulinu je proštenje. I ove godine sljela
do nasna sna parodi, pa mi je parobrodić
"Brion" doveo nešto 150 glava. Do tamo
je dobro sto i lepo. Odlažak bio na
8.30. Kad nakon nekoliko — krasak! —
Brion se negoval. Pomislio si vajep djece,
djevojaka i ostale cejladi. Kad nadodje
Maja u pomoć, razbježa se kud koji, te
pježe preko Medulinsku kuću. Na parobrodu
osta 50 izletnika, koje se moralno izkrečati
na bližnji otočić, jer se je bilo bojati, da
će se parobrod za osjeće prevrnuti. Prema
nest Brion se podigao, ukrao osam
romaka sa otočića i oko 6 u jutro ose-
nuo u Puli. Eto kako može čovjek ni kri-
ni dutan — nasjeti!

Ustupljeno. U blizini pomorske stre-
jane nadjoste u nedjelju truplo podčas-
tina Milivoj Adrov, koji je smrť 4. sat-
nici crnog struka. Na glavi imao ozjedan,
te je valjda uronio i glavom udario o ka-
men, pa onako onemogućen srota umro.

Iz Koprivnica piše nam 26. o. mј.:
Vratimo se opet — Vašom dozvolom g.
nedjelje — na prošle naše običinske iz-
bore, jer nam se čini vredno, da ostanu
sve podrobnosti tih izbora i za dalja
vremena zabilježene.

Predstavljeni puc birali smo občinsko
zastupstvo poslijepodne 6 godine i to dne 25.
i 26. jeseca 1901. Tada smo složno pri-
stupili k izboru te je kmečka stranka
sjajno pobedila u I. i u II. tijelu, dokim
smo u I. tijelu sa krajnjim talijanskim imali
jednako glasova t. j. svaki 18. U ovom
tijelu pomoglo su krajci i njihove pod-
repnice tim, da je glasovo neki Karlo
Roma s prokuron za caca i majku
premda su oba živi bili. Na taj način
dosli su oni u tom tijelu do vodice. Nas
narodna stranka učinila je atok proti iz-
boru u I. tijelu a protivnička proti izboru
u II. i u III. tijelu. Mi nismo mogli poč-
initi nikakvu nezadovoljstvo ili neuređenost
kod izbora, jer nebjije naša komisija, ali
sarenički putujuće se naši narodničevi
proti izboru u naših dva tijela. Usljed
tih utoka bijahu uništeni izbori za svu tri
tjela t. j. dogodilo se ono, što su krajci
i sarenički zahtjevali i radi čega su njihovi
pravci bježali u Pulu i u Trst. Po-
znati rovinjski "Oscar tutto" učinio je svoju
da budu svi izbori uništeni, spajaju, da će
drugi put sarenički, pojavu njegove nauke
boje proći.

Od strane kapetana dosao nalog, da
se ponove izbori na temelju starih listina
od godine 1900. Sa novimi izbori zatezalo
se opet sve do 15., 16. i 17. januara god.
1902.

Mi smo pitali i molili, da nam se
dopusti preplaćati listine, ali to nam ne-
dopusti. Vidio se manjput, kada se je u
občinskom uredu često seprobio "Oscar tutto"
i njegove ordnance, postrepnice. Mi smo
značili, da nem spomita debara na občini.

pripremaju, ali gospodin Špiča se strajko u
izberu bude u pogodi, da će vladati red svijeta.

U komisiju izabrao seva siole da se
tako unapred osiguraju pobjedi. Glasovali
su Špič i partiji, koji nisu imali izbornog
prava; dapač i tkočev, koji je bio jedan
pod zemljom već preko 30 godina; glaso-
vali su i oni, koji bilišu po 5—4 mjeseci
nedavno u tanasci radi prevara ili drugog
složitosti; bilo je dapač i u komisiji takvih
čačnjenika. Protivnici glasovali s proku-
rami a naše bacali pod stol. Na taj način
moralu su nadivljati naša neuka, zapušteno
i tlačeno. Mi smo podnijeli utok proti tim
izborom ali u Trstu nam ga odbio rie-
zibom od dne 7. maja; ta rješitelje kolika
je u Puli da 28. maja te ju dobismo na-
kraja nješće dana.

Nasi kraljevi znali su davno poje, da
je naš utok odbijen, jer su imali glasove
od slobodnog Rizzi-a iz Pule i od drzo-
vitog "Oscar tutto" iz Rovinja. Oni su pleli
i snovali koli u Puli toli u Trstu tako
dugo, dok je gospodska nad kmetskom
predobila.

Nas boli duša kad vidimo, kako se
nekoliko naših države i prijateljeju za ljudstvo
zabavljaju na našu narodnu čast.
Nije dobro sto i lepo. Odlažak bio na
8.30. Kad nakon nekoliko — krasak! —
Brion se negoval. Pomislio si vajep djece,
djevojaka i ostale cejladi. Kad nadodje
Maja u pomoć, razbježa se kud koji, te
pježe preko Medulinsku kuću. Na parobrodu
osta 50 izletnika, koje se moralno izkrečati
na bližnji otočić, jer se je bilo bojati, da
će se parobrod za osjeće prevrnuti. Prema
nest Brion se podigao, ukrao osam
romaka sa otočića i oko 6 u jutro ose-
nuo u Puli. Eto kako može čovjek ni kri-
ni dutan — nasjeti?

Pazinski kotar:

Natječaj za mjesto učitelja na pri-
pravnici. Službeni list primorske vlasti
za Rovinj, koji je smrť 4. sat-
nici crnog struka. Na glavi imao ozjedan,
te je valjda uronio i glavom udario o ka-
men, pa onako onemogućen srota umro.

Talijanski listovi priobčujući gornju
vlast, udaraju žestoko na cesarsku vlastu,
koja da neima novaca za duge potrebe,
dokim ih imade za hrvatske škole. Hr-
vatska pripravnica u Pazinu, da nije na
pravom mjestu, pa će se ju morati od
tamo maknuti, kad se bude prenistrojilo
učiteljiste u Kopru.

Pila nam je Ploma: Pred nekoliko
tjedana otvorio je Fumić Franjo pomoću
g. Mata Benković-Runko svoju novu po-
stolariju u Piću. Strošaši Fumić na-
segla je roda i naše čudi, dobar dečko,
bez otca i slobodno bez majke. S toga
nam već samo čovjekoljubne nažale, da
ga podugiram. Kad tamo evo ti buke
i galame sa strane poznatoga talijanskog
postolara, kemu nova postolarija nije bas
po vidi. Bejeć se, taj postolar, da će mu
se valjda sir iz kljuna omaci, da je
odmah prelijepli na zidovima neke tal-
ijanske lobete plakale, kojima postolje ob-
činare neka se kod njega služe, jer da će
te i sudjeliti za krunu jesti — znamo
dobar kako — od nove postolarije, koju
izričio imenuje. Plakati su pisani tako
lijepon talijanskom, da spadaju gotovo
u talijansku literaturu.

O plakatima mjesto talijanskog
postolara suvremen je govorili. Međutim
čemo mi postolje propoziti svim i svim
komu Pićancu, kao i susjedom občinom
Sumbregu, Krasanu, Graciscu, koje nemaju
postolara, neka se kod Fumića služe, koji
je i u Špiču, radnjama vroči postol-
arski majstor i koji će svojom, dobrrom
robom uz umjerenu cenu, stalno svakoga
zadovoljiti.

Sa druge strane veze nas također
postoljarstvo, da se i mi danimo ne-
dostisne. Svojim, osobito kad nam na dlan
leži, kako su nijekoji talijanici baš u Piću
pređeli direktno u postoljicu, a sada

valjde zato, što im je on sam dao bolju
izberu bude u pogodi, da će vladati red svijeta.

Tu mjesec pokazali su i time, što su
pred nekoliko dana već dva puta zam-
jali dve hrvatske tabele, a to upravo Ben-
kovićevu nad ulazom, krome i Fumićevu
nad onim postolarije, nadajući se, ne bi
može ovim načinom spasili progao.
Gospodine ovim načinom spasili progao.

Ne znamo šta rade ovdješnji žandari,
koji nisu mogli ili htjeći pronaći sve noćne
krivece.

Kad imamo već pero u ruci progovorit
ćemo koju i o našim školama. Hr-
vatska pučka škola broji do 150 djece,
dodat ih ima talijanska nešto preko dva-
deset, između kojih je cihil 7, slovom
sedeset muzika. Buduće školske godine
peko biti će ih u talijanskoj školi još
manje, jer su ove godine nekoj progledali.
Talijanska ima stalno namještjeno
učitelja drugoga reda a hrvatska, sa
tako djecem samo jednoga podučitelja,
koji je danas ovdje, a sutra Bog zna gdje.
Nije treba spomenuti, kako škola tripi, kad
dobiva svaku toliko drugoga učitelja. A
k tomu još ogromni broj djece! Nebi li
bolje, zatvoriti tu nepotrebnu talijansku
školu pa hrvatskoj dati dve aile. Time
nebi tripla pokrajinska blagajna niti pare
više, a škola bi bila u redu i napredak
bolji. Da je naša hrvatska škola tako ma-
joberojava, bili bi ju odavna već uništili,
dakle bi se koji privredni zaunze za nje-
zino ukinute. Prošle školake godine posjetio
je zanjaljski školski nadzornik g. Ravalic
talijansku školu u Piću. Vrlo djevojimo, da
je predložio njezinu ukinutu. Samo "Lega
Nazionale" težko da bi uždravila školu
za tako malen broj djece, a c. kr. školske
oblasti nisu se do sada ni maknule da
učine kraj tolikoj nezakonitosti. Gde je
taj zakon? Poslužuje ga jednom vi, koji
ga imate nadzirati. Zatvorite posye neza-
knjini i zasme nepotrebnu talijansku
školu, koju polaze N. B. hrvatski renegati
a olvorite je tamo, gdje je zakon na ava-
sta zahtjeva! Inače morat ćeće i vi pri-
značiti, da je zakon mrtvo slovo. Bit će
možda i rekurs na vinovno sudiste, jer
uporabljamo sva zakonita sredstva; ali
vinovno sudiste odlučiti će kao za Žminjsku
školu, tako da će isto zakonu u brk
smatrati — con magistrare scambieto —
talijansku školu opravđanom, a hrvatsku
neka voda nosi u — Rusu! Živila ravno-
pravnost!

Porečki kotar:

Iz Porečine. U broju od 21. februara,
bilježi spomenuto pod naslovom: Je li
moguce — da imade u Istri svećenika,
koji nisu polazili nikakve gimnazije i ipak
danas misle. Jest, to je istina.

Osobno sam poznavao pok. Strehoglia,
zupnika u Novoj vasi — kod Buje, redom
tršćanju, a umrlog još mladu pred dve
godine. On bijaše čovjek jako pistranjan,
čen i na dobrom glasu, kano voljani tal-
ijanski patrijota. On u svojoj kući podu-
čavaše mladiće talijansko i sarenjačko u
talijanskom i latinskom jeziku i još neke
predmete školske, dokle ibi dosli na dobu,
da idu u goričko sjemenište.

Jedan od takvih svećenika je don
Giovanni Ceccio od Ivana, redom iz Nove
vasi kod Buje a sadašnji župe-upravitelj
u Vižinadi. Ja ga osobno poznam, jer bi-
jamo dve godine u Rovinjskom selu. U
koliko sam upoznao, takvi su vam svećeni-
ci plitkoga znanja; ali za naše talijane
i gospodinu Flappa su dobri, samo kada
zna latinski čitati misu i dobro agili-
zirati proti Hrvatima. Na njihove se propo-
viedi smije "narod u crkvi". Evò vam usod
jedna: "Sveti Pavle sve ca je du' od swo-
jeg mesta išauša sve je popisa" (popisao).

Pak nesmislije se!

Voloski kotar:

Iz Verinice nam piše, da je tamo
preminula čestita gospodarica Marija Bla-

gar, supruga poznatog redoljuba M. Bla-
garu i majka vrednog mu sina Ivana, te
ostale mu braće. Pokojnica bijaće poznata
kao dobra skrbna gospodarica i briživa
majka te je mnogo doprinela blagostanju
njene obitelji. Vrednoj pokojnici vječni
pokoj a njezinim milim naši iskreno
zracimo!

Iz Matjećica nam piše: Ravna-
teljevo pučke ovdješnje škole izražuje
ovim otvoreno najdublju zahvalu: pre-
svidljivo sve. Pavu Gugleru, biskupu u
Zagrebu, što je upravo školu u članove
umeđljitelje, Hrvatskoga pedagoško-knji-
ževnoga zborna u Zagrebu, svrotom od
K 50; velemožne gospodinu Gjuru Ru-
žiću, veležuču i tvorničaru na Ricci, što
ju je učinio članova društva sv. Jeronima
se K 20; slavnoj knjižari Kugli i Deutsch
u Zagrebu, koja je obdarila školu knjiž-
nicu sa 66 prekrasnih knjiga za mladež i
slavnome "Hrvatskom pedagoško - nje-
zivnoum zbornu u Zagrebu", koji je školi
kao novom utemeljiteljnom članu da-
rovan 38 knjige.

Bruno Jurinčić,
rava učitelj.

Evo gestova u Opatiji. Od 1. septem-
tembra 1901. pak do 16. lipnja 1902. bi-
jate u Opatiji 15.079 osoba. Od 10. lipnja
1902. pa uključivo do 16. lipnja narasao
je broj gostova za 522 osobe. Done 16. lip-
nja bijaće gostova u Opatiji u svemu 1473.

Lošinjski kotar:

Nemoguća ljubav Nerezina —
za Benečiju! U talijanskih novinah Pri-
morja čitamo, da je poslao neki Costante
Camalich iz Nerezina mletačkom patri-
jarki, povodom pada zvonika sv. Marka
brzoj vojnoj sazanci sliedećeg sadržaja:

Spojeni sa Mletci putem stoljetnim
neugasivim čuvstvom, nerezinski pomorci
ocišili ništa manje nego li ostali Talijani
bolešt radu pada zvonika, tog slavnog
spomenika, željeni cilj, komu se je svaki
putnik rado približao. Vjerni u srči i
nesreću, kličemo: Eviva S. Marco!

Zaljivo te n'estrne ne nerezinske tal-
ijanske mornare, kojim se kida srce od
boli radi porušenog zvonika. Nebi škodilo
namazati ta talijanska srca kolonizom,
zar ne g. Kamalichu?

Državna podpora za popravak
torija. Iz Cresa nam piše, da je doznačio
ministar bogoštovlja i nastave občini
čreskoj državnoj podporu od K 764 za
popravak starinskog tornja ili tvrdjave
iz XVI. stoljeća uz uvjet, da ostale tro-
kove namire mjesne oblasti.

Razne vesti.

80-godišnjica presv. g. dr. Dinku
Vitezića. Sve hrvatske i slovenske novine
donošene veste o 80-godišnjici našeg ve-
lezastužnog starinu presv. d. dr. Dinku
Viteziću. Glavni opozicioni hrvatski li-
stovi donose obrisne članke slaveći na-
šeg prvaka kao uzornoga rodoljuba i na-
rodnoga dobrovola, kojemu žele, da bi
dočekao skrajne medje ljudskog vječa i
da bi doživio sretnje dane svoga naroda.

Vjenčanje. Iz zagrebačkih listova
doznačimo, da se je tamo vjenčao dne 26.
o. mј. g. Slavu Dragić, profesor kr-
rele gimnazije u Zagrebu sa gospodinom
Darinkom Baborsky. Mi čestitamo najsr-
dajnije našemu prijatelju gosp. Dragiću,
poznatomu ponajboljemu dobročinitelju
naše "Družbe sv. Cirila i Metoda".

Bog blagoslovio njegov vez sa oda-
bracincu njegovog srca!

Kraljica engleskoga kralja Ed-
varda, obavili će se, kako je sada usta-
novljeno, dne 9. augusta o. g. Kraljevska
supružni stići će u London dne 6. augusta.
Kralj sa gostovima pregledati će svoju voj-
naručicu dne 10. augusta u Spitheadu.
U Galiciji već 14. dana kramaju,
poljedjeli te se njihovom kramjanju pri-
državaju danonice novi. Racuna se, da je
kramajućih preko 100.000 osoba. Položaj
bit će sve to ozbiljniji.

Glavna skupština slovenake „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Ljubljani, pozivlje svoje članove na XVII. godišnju glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 7. avgusta o.g. u Ilirskoj Bistrici po sledećem rasporedu:

1. Sv. misa u 9% u dekanskoj crkvi u Trnovom.
2. Skupština u 11% sati u hotelu „Ilirija“: a) Pozdrav predsednika; b) izvještaj tajnika; c) izvještaj blagajnika; d) izvještaj nadzorničta; e) izbor trećine družbinog ravnateljstva.

(Po pravilih izstope ove godine iz ravnateljstva: Tomo Župan, Ivan Hribar, Luka Svetec i Ivan Šubić; f) izbor nadzorničta i g) izbor počasnog suda.

Postoji skupština skupni objed u istom hotelu; za objed treba se oglasiti do 5. avgusta gg. Žnidarski i Valenčić u II. Bistrici.

Odlazak iz II. Bistre pitem sv. Petru bivšim klokotom u 9.27 na večer, poš. vlačkom na 6.38 isto večer.

Za one koji idu u južnu Afriku. U zadnje vreme nastala je silna seoba naroda u južnu Afriku, pa je engleska vlada da to ograniči, izdala 15. i 17. ovog mjeseca naredbe, po kojih se moraju izseljenici ravnati. Engleski konsulat u Trstu, jedini je u Austriji vlastan izdavati „dozvole“ za izkrcanje. Tko želi imati takvu „dozvolu“, morati će imati: 1. Putni list. 2. Svjedočbu dobra ponasanja. 3. Dokazati, da svaka osoba imade 2400 K izvan putnih troškova, te da se može iz ikrcanja sama uzdržavati. 4. Navesti razlog radi česa polazi u južnu Afriku. 5. Pod prisegom izjaviti, da nije u prošloj vojni ratovao proti Englezima. 6. Koji se kane izseliti, moraju se osobno prikazati konzulatu.

Onim koji se sele u južnu Afriku da traže rađnju, dakle bez stalnog cilja, onima se neće u nijednom slučaju izdati „Dozvole“. Valja još imati na pameti, da te „Dozvole“ vrije samo za ikrcanje u jednu luku južne Afrike, tko pak zeli u nutrijost zemlje, morati će zatražiti novu „Dozvolu“ tamo gdje se ikrcat.

Izvoz dužica u Francezku. Austro-ugarski konzul u Cetinje izvješćuje, da je u Franceskoj dobra prodaja dužicama za baćve, uzprkos lojoj vinskoj trgovini. Prošle godine izvezla je Austro-Ugarska najviše dužica u Francezku i to: 292.332 kvintala; Rusija uvezla je tamo 116.656 kvintala dužica. Dne 31. decembra 1900. bijaše u Francezkoj 20 milijuna dužica uvezenih iz Austro-Ugarske. Godine 1901. uvezlo se iz Trsta i Rieke u Francezku 43 milijuna dužica te ih bijaše dakle u svemu 63 milijuna. Od toga prodala jo Francezka 41 milijun te ima još u skladisti 22 milijuna dužica.

Najveći i najbrži parobrod na svetu. Početkom avgusta porinuti će sa Škvera Pulkau u Štetinu u prisutnosti njemackoga cara Vilima najveći do sada poznati parobrod što ga je dalo sagraditi družvo „Sjevernjemackog Lloyd“ za prevoz izseljenika.

Parobrod imati će dva svrda, četiri pokrova i biti će dugack 215 metara, širok skoro 22 metra; ronili će 8 metara; visina mjeriti će u svemu 12:50 metara; prostora za 26.000 baćava, a nositi će 19.500 baćava (toneladu).

Na parobrodu biti će mjesto za 1000 putnika u sobah i za 800 njih pod krovom; momčadi će imati oko 585. Kad bude plivojo kreat, imati će u sebi oko 2400 osoba, kano malen grad.

Silni strojevi razvijati će jakost od 36.000 konjskih sila, koje će davati parobrodu brzinu od 23 uza u uru.

Za slučaj rata služiti će onaj parobrod kao pomorski križar carske mornarice.

Iz Londona u New-York u 112 sati. List „Journal des Transports“ piše, da će se moći od sada prevliti put iz Londona u New-York u 112 sati ili u 4 dana i 16 sati, poslo se neće, kao do sada, odlaziti iz Donera, Liverpola ili iz se na žalost slabo razprodavaju. Prepo-

koje druge luke Engleske izravno u New-York, ved iz Luke Londonderry (zapadna Irsko) pa odatle u Halifax a odatle željeznicom u New-York. Putna osnova glosi: Iz Londona u Liverpool željeznicom u 5 sati; iz Liverpola u Londonderry (presev prije kanal sv. Jurja a odatle željeznicom u Londonderry) 7 sati; iz Londonderry u Syd 80 sati; a odatle željeznicom u New-York 20 sati.

Književne vesti.

Primili smo sa zahvalnošću sledeće knjige: „Naši liberalci“. Prvi snopić: Liberalna vera.

Uzroci i posljedice afere zavoda sv. Jeronima u Rimu. Napisao V. K.

Naš pjesnik g. Rikard Katalinić Jerotov, pozivlje na predplatu knjige pod naslovom „Inje“.

U „Inju“ biti će sakupljene crteži od kojih su mnoge već prevedene bile na tute jezike. Knjiga će osavjeti okusno opremljena, iznajati će 10 tiskanih araka a zapadat će 2 K. Novac se šalje pjesniku u Zadar.

Razni prinosi.

Djakačkom prijedlošnom dražtvu u Pazinu prisjeli su tekom mjeseca lipnja sledeći prinosi:

a) utemeljitelji: Goritska ljudska posojilnica, Gorica K 50; Ladinja dr. Matko odvjetnik, Pula K 10;

b) redoviti: gg. Šverko Juraj Irgovac, Pazin K 10; Matika Josip, Pazin K 6;

c) podupirajući i darovatelji: gg. Gjivic Stjepo prigodom odlaska iz Pule K 50;

Modrušan Juraj, Žminj, sabrao prigodom krštenja Starčić Josipe kćeri Ivana K 320;

Turčinović Josip, Pazin K 1; Ladinja dr.

Matko odvjetnik, Pula K 10; Rodoljubi u Tinjanu sabrali 4,5./02 K 4:20; Monas Josip učitelj, Gologorica K 1; Bogdanović Mate, Šibenik, na počast blag. pok. Natašije Truden, Trst K 25; Mandić dr. Franjo, Trst, kaš. gornji, K 10; O. Jerko Jurisić samos, predsjednik, Dubašnica K 2; Rode Franjo umir. učitelj, Dubašnica K 3; Žic pop Petar župeupravitelj, Sv. Vid K 2; Gržetić Ante i Katić Sv. Vid K 3; P. P. Dubašnica K 1; Špičić Vjekoslav zastupnik naroda, Opatija K 20; Matejčić Franjo c. kr. zemalj. školski nadzornik, Trst K 20; Skrbite za nauk K 3:26; Zović Marko krojač, Pazin K 3:96; Ljubimac prosvjetnik, Pazin K 10:2; Dar za odjeću učenikom, Pazin K 10; Buzetsko društvo za štednju i zajmoye, Buzet K 100; Frulić Šime župnik, Grdosevo K 10;

Sabrobo prigodom imendana Rogać Antonia dekanu, Hrnišća K 25:50; Viležić dr. Dinko, Krk K 59; Mandić dr. Franjo, Trst, prigodom smrti Mačak Franice K 10.

Plemenitim darovateljem najsrdačnije se zahvaljuje

Odbor.

Izjava doznačnica:

za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlove var., Kicke, Lavov, Prag, Reichenberg, Tropau, kao takođe za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inonost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomouc, Saaz i Solnograd sva tržišta.

Bavi se kupnjom i prodajem divisa, novca i vrednosnih papira.

Prima uplate odreznaka, izvučenih vrednosnih kamo i uplate svake vrste.

Daje predstavne na Warrants i vrijednosti uz najumiješte vrednosti.

Prestavne stvara na dokumenta za London, Pariz, Berlin i druge trgovine po vrlo umjetnih uvjetih.

Kreditna plama izdaje za kojigod trg.

Uložiti u počinjanu. Primaju se u počinjanu vrednosnih papira, zlatni i srebrni novaci i bankovni papiri. Uvjeti se mogu dozvati obrativ se na blagajne zavoda.

Mjenbenje naputnice.

Blagajne zavoda isplaćuju mjenbenje naputnice talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama po danjem tecaju.

Trst, 8. marta 1902.

Prva slovenska skladišta pokućstva

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Narvai,

polničica stolarske zadruge u Gerici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća

jer je pokućstvo iz prve ruke.

oooooooooooo

racamo — Maže većeni list — svim našim prijateljima, da svaki u svojem mjestu promocijai narodu veliku važnost ovoga sastanka, te se pobrinie, da tim već broj godopoda i težava dodje onog dana u Split. Skrajno je vrijeće, da će i mi u Dalmaciji probudimo, te da se stanemo svi brižnili za svoje dobro, kad nam od vlasti nešta pomici.

(Nebi li se što slična dalo i u našoj Istri prirediti? Mičete se gospodine pisce, Op. uređ.)

Vlaska klazzala. Bečki listovi, koji

dolaze u doticaj sa vladajućim krugovima

pišu, da se traži način, kako bi se zadovoljio pučanstvo vinogradnih pokrajina

Austrije i kako se nebi istodobno oštetilo

probikte Italije. Čini se, da je talijanski

odašanti u Beču već započeo pregovore

sa ministrom izvanjskih posala u tu svrhu,

da bi Austro-Ugarska i promjenjenom

klanzonom sačuvala Italiju nekoje povlastice

klauzule. Italija da se nuda, da će Austria

pristati na to, da se ustanovi neku kol

činu talijanskoga vina, za koje bi vredila

i nadalje sadašnja carina od for. 3:20 u

zlatu.

Listnica uređništva i uprave. Budući nešto mnoštvo očekuju politički važnih vesti, to smo i ove put iznosili. Politiski pregled radi prečišćenja drugog gradiva. Izdatke iznosili smo juž složenim nastavak opisa. Izlet na Crkvu te druge vlasti. Gradivu imameno uzu 4 nedjelju bilo, nu žalboze nećemo radi nemarnosti predplatnika. Tome učiniti korak natrag te izdavati u samo jedanput na čedan.

Na prodaju je

POSJED

u blizini grada Pule uz vrlo dobre

uvjetne. — Tko ga želi kupiti, neka

se obrati na čestnog g. parobroda u

Perou, koji će mu dati sve moguće

podatke. — Isti se posjed može po

dieliti i u tri diela.

Tvornica pokućstva

dvorakog dobavlja

IGNACIJ KRON

Trst — Beč.

Tvornica u Beču u vlastitim zgra

dama.

Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev salje hadava:

ilustrirane popise, originalne mafte

osniva, pregled sebnih nazivinja.

Najveća solidnost, elegantnost

jeftina cijena.

oooooooooooo

Prva slovenska skladišta pokućstva

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Narvai,

polničica stolarske zadruge u Gerici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća

jer je pokućstvo iz prve ruke.

oooooooooooo

Rodoljubi!

Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadruge, koji uplačuju zadružnih diešova jedan ili

više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakog

ako i nije član

istoga 4% / % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose

do 100 K bez pred

hodnog odkaza, iz

nose do 400 K, uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od

od 14 dana, a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasio

ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom,

i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan

od 9—12 sati; pr. p. i. 8—7 sati

po podne; u nedjelju i blagdan.

osim julija i augusta mjeseci od 9—12 prije podne.

i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno

ili gornjem, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.